

ประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำกับการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวม

และการประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัทประกันชีวิต

พ.ศ. ๒๕๖๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๘ (๑๓) แห่งพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกันชีวิต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบกับมติที่ประชุมคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ครั้งที่ ๙/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ และครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยออกประกาศไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ เรียกว่า ประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำกับการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวม และการประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัทประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้มีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการบริหารจัดการความเสี่ยงของบริษัทประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อ ๔ ในประกาศนี้

“บริษัทชั้นหนึ่ง (Tier 1)” หมายความว่า บริษัทที่เข้าข่ายกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังนี้

(๑) บริษัทที่มีมูลค่าสินทรัพย์รวมตามประกาศว่าด้วยการประเมินราคาทรัพย์สินและหนี้สิน ไม่น้อยกว่าเก้าหมื่นล้านบาท

(๒) บริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันภัยเฉพาะประเภทการประกันภัยต่อ ตามกฎหมายว่าด้วยประกันชีวิต

“บริษัทชั้นสองเอ (Tier 2A)” หมายความว่า บริษัทที่เข้าข่ายกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังนี้

(๑) มีมูลค่าสินทรัพย์รวมตามประกาศว่าด้วยการประเมินราคาทรัพย์สินและหนี้สิน ไม่น้อยกว่าเก้าหมื่นล้านบาท แต่ไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นล้านบาท

(๒) มีมูลค่าสินทรัพย์รวมตามประกาศว่าด้วยการประเมินราคาทรัพย์สินและหนี้สิน ไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นล้านบาท และเป็นสาขาบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศ หรือบริษัทลูกของกลุ่มธุรกิจ ในต่างประเทศ

ทั้งนี้ บริษัทที่เป็นบริษัทลูกของกลุ่มธุรกิจในต่างประเทศ หมายถึง บริษัทที่มีจำนวนหุ้น ที่บุคคลผู้ไม่มีสัญชาติไทยถืออยู่มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละสิบ

“บริษัทชั้นสองปี (Tier 2B)” หมายความว่า บริษัทที่ไม่เข้าข่ายเป็นบริษัทชั้นหนึ่ง (Tier 1) และชั้นสองเอ (Tier 2A)

“ประกาศว่าด้วยการประเมินราคาทรัพย์สินและหนี้สิน” หมายความว่า ประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยว่าด้วยการประเมินราคาทรัพย์สินและหนี้สินของบริษัทประกันชีวิต

“ประกาศว่าด้วยการควบคุมภายใน” หมายความว่า ประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการรับเงิน การจ่ายเงิน การตรวจสอบ และการควบคุมภายในของบริษัทประกันชีวิต

“บริษัท” หมายความว่า บริษัทมหาชนจำกัดที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยประกันชีวิต และหมายความรวมถึงสาขาของบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยประกันชีวิตด้วย

“คณะกรรมการบริษัท” หมายความว่า คณะกรรมการของบริษัทตามกฎหมายว่าด้วยประกันชีวิต และให้หมายความรวมถึง คณะกรรมการบริหารสาขาของบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยประกันชีวิต ซึ่งต้องมีผู้จัดการสาขาเป็นกรรมการรวมอยู่ด้วย

“ผู้จัดการ” หมายความว่า บุคคลที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัทให้เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบสูงสุดในการบริหารงานของบริษัท ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างใดก็ตาม

“ผู้บริหาร” หมายความว่า ผู้จัดการ ผู้ดำรงตำแหน่งระดับบริหารสี่รายแรกนับต่อจากผู้จัดการลงมา ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่ากับผู้ดำรงตำแหน่งระดับบริหารรายที่สี่ทุกราย และให้หมายความรวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งระดับบริหารในสายงานบัญชีหรือการเงินที่เป็นระดับผู้จัดการฝ่ายขึ้นไป หรือเทียบเท่า

“กรอบการบริหารความเสี่ยง” หมายความว่า กรอบการดำเนินงานของบริษัทในการบริหารความเสี่ยงโดยคำนึงถึงองค์ประกอบหลักที่สนับสนุนและส่งเสริมให้บริษัทสามารถบริหารความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

“นโยบายการบริหารความเสี่ยง” หมายความว่า นโยบายที่แสดงให้เห็นถึงแนวทางในการบริหารความเสี่ยง พร้อมรายละเอียดหรือการอธิบายวิธีการในการประเมินความเสี่ยง รวมทั้งดัชนีชี้วัดความเสี่ยง (key risk indicator) ที่ใช้ควบคุมให้ความเสี่ยงอยู่ในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (risk appetite)

“วัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยง” หมายความว่า การสร้างวัฒนธรรมองค์กรเพื่อให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานของบุคลากรโดยสร้างความตระหนัก ทักษะคติ และพฤติกรรมของบุคลากรของบริษัทเกี่ยวกับการเรียนรู้ความเสี่ยง การตัดสินใจทางธุรกิจบนพื้นฐานของความเสี่ยง และการบริหารความเสี่ยงภายในบริษัท

“รายงานสถานะความเสี่ยง” หมายความว่า เอกสารที่แสดงถึงสถานะและการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงรวมของบริษัท โดยต้องระบุสถานะและการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยงหลักที่อาจ

ส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินและความมั่นคงทางการเงินของบริษัท สืบอันดับแรกตามที่ระบุไว้ในทะเบียนความเสี่ยงเป็นอย่างน้อย

“รายงานการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความเสี่ยง” หมายความว่า เอกสารที่แสดงให้เห็นถึงความคืบหน้าในการดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ ในการบริหารความเสี่ยงของบริษัท โดยต้องครอบคลุมถึงการไม่สามารถปฏิบัติตามกรอบการบริหารความเสี่ยงและนโยบายการบริหารความเสี่ยง หรือขีดจำกัดความเสี่ยง (risk limit) ทั้งนี้ รวมถึงการรายงานความเสียหาย (incidence report)

“รายงานความเสียหาย (incidence report)” หมายความว่า รายงานที่ประกอบด้วยข้อมูลอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

- (๑) ประเภท และเหตุการณ์ความเสียหาย
- (๒) สาเหตุ ผลกระทบ และมูลค่าความเสียหาย
- (๓) ระดับความรุนแรงของความเสียหาย
- (๔) หน่วยธุรกิจที่รับผิดชอบ

“รายงานผลการบริหารความเสี่ยง” หมายความว่า เอกสารที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของกรอบการบริหารความเสี่ยง โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยรายงานสถานะความเสี่ยงและรายงานการปฏิบัติงานตามนโยบายการบริหารความเสี่ยง

“แผนธุรกิจ” หมายความว่า เอกสารที่แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับทิศทางการขยายงาน ประมาณการอัตราการเจริญเติบโตของบริษัท แผนการรองรับการขยายงานของบริษัท ช่องทางการจำหน่าย ประเภทผลิตภัณฑ์ การลงทุน การประกันภัยต่อ และประมาณการอัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุนของปัจจุบันและในอนาคตที่สอดคล้องกับกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจเป็นอย่างน้อย

“ระบบสารสนเทศ” หมายความว่า การบันทึก จัดเก็บ ประมวลผล และเผยแพร่ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการบริหารความเสี่ยง และการรายงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงของบริษัท

“เงินกองทุนทางเศรษฐศาสตร์” หมายความว่า เงินกองทุนที่บริษัทจำเป็นต้องมีไว้เพื่อสนับสนุนการดำเนินธุรกิจและสามารถรองรับความสูญเสียภายในช่วงเบี่ยงเบนความเสี่ยงที่ยอมรับได้ โดยจะต้องพิจารณาจากความเสี่ยงที่สะท้อนมูลค่าที่แท้จริงเชิงเศรษฐศาสตร์ รวมถึงความสัมพันธ์ของความเสี่ยง และวิธีการบรรเทาความเสี่ยงที่ใช้อยู่ในบริษัท

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

หมวด ๑
บททั่วไป

ข้อ ๕ ให้บริษัทจัดให้มีการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวม (Enterprise Risk Management: ERM) และการประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัท (Own Risk and Solvency

Assessment: ORSA) เพื่อลดผลกระทบจากความผันผวนที่มีต่อการดำเนินธุรกิจให้อยู่ในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ รวมถึงเชื่อมโยงระหว่างความเสี่ยง กลยุทธ์ และเงินกองทุน เพื่อให้มั่นใจว่าบริษัทมีสถานะการเงินและเงินกองทุนที่มั่นคง สามารถบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของบริษัททั้งในระยะสั้นและระยะยาว

ทั้งนี้ เพื่อการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวม (ERM) และการประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัท (ORSA) ที่มีประสิทธิภาพ และเหมาะสมตามขนาด ลักษณะ และความซับซ้อนของการดำเนินงานของบริษัท ให้แบ่งประเภทบริษัทเป็นสามกลุ่ม ได้แก่ บริษัทชั้นหนึ่ง (Tier 1) บริษัทชั้นสองเอ (Tier 2A) และบริษัทชั้นสองบี (Tier 2B) และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ตามประเภทบริษัทในประกาศนี้ เป็นอย่างน้อย

หลักเกณฑ์การพิจารณามูลค่าสินทรัพย์รวมตามประกาศว่าด้วยการประเมินราคาทรัพย์สินและหนี้สินของบริษัทชั้นหนึ่ง (Tier 1) บริษัทชั้นสองเอ (Tier 2A) และบริษัทชั้นสองบี (Tier 2B) ข้างต้น ให้พิจารณาจาก มูลค่าสินทรัพย์รวมตามประกาศว่าด้วยการประเมินราคาทรัพย์สินและหนี้สิน ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ของปีรายงาน หรือมูลค่าสินทรัพย์รวมตามประกาศว่าด้วยการประเมินราคาทรัพย์สินและหนี้สิน ในอีกหนึ่งปีข้างหน้าจากการประมาณการตามที่ปรากฏในรายงานการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวมและการประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัท

ข้อ ๖ บริษัทต้องกำหนดให้มีกระบวนการในการติดตามและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงความเสี่ยงของบริษัทที่ทันต่อเหตุการณ์ (feedback loop) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวมในการระบุและติดตามการละเมิดหรือความเป็นไปได้ในการละเมิดขีดจำกัดความเสี่ยงของบริษัท

การตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงความเสี่ยงของบริษัทต้องพิจารณาจากเหตุการณ์ทั้งภายในและภายนอกบริษัท รวมถึงการเปลี่ยนแปลงผลประโยชน์และความคาดหวังของผู้เอาประกันภัยตลอดจนผู้มีส่วนได้เสียอื่น ทั้งนี้ การติดตาม รวบรวมความเสี่ยงใหม่และข้อมูลใหม่ต้องดำเนินการอย่างน้อยไตรมาสละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๗ ให้บริษัทจัดทำ การประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัทอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ เพื่อประเมินความเพียงพอของการบริหารความเสี่ยงของบริษัท โดยบริษัทต้องวิเคราะห์สถานะความมั่นคงของบริษัททั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยช่วงระยะเวลาของการวิเคราะห์ต้องสอดคล้องกับระยะเวลาของแผนธุรกิจของบริษัท

การประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัทต้องพิจารณาถึงความเสี่ยงสำคัญทั้งหมดที่อาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการปฏิบัติตามภาระผูกพันที่มีต่อผู้เอาประกันภัย รวมทั้งผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสถานะทางเศรษฐกิจในอนาคต หรือปัจจัยภายนอกอื่น ๆ

ข้อ ๘ ให้บริษัทกำหนดโครงสร้างการกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยงที่มีการแบ่งแยกบทบาทหน้าที่และการควบคุมดูแลความเสี่ยงเพื่อให้การบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวมของบริษัทเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อ ๙ ให้บริษัทจัดให้มีวัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยงที่สอดคล้องกับกรอบการบริหารความเสี่ยงของบริษัท โดยนำไปปฏิบัติใช้กับการดำเนินธุรกิจของบริษัท และมีระบบควบคุมภายในที่เหมาะสมในการสนับสนุนการบริหารความเสี่ยง

ข้อ ๑๐ สำนักงานอาจกำหนดแนวทางในรายละเอียดเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามประกาศนี้ได้ และเมื่อมีการปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวให้ถือว่าบริษัทได้ปฏิบัติตามประกาศนี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องแล้ว

หมวด ๒ นโยบายการบริหารความเสี่ยง

ข้อ ๑๑ ให้บริษัทจัดทำนโยบายการบริหารความเสี่ยงที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท พร้อมทั้งสื่อสารให้พนักงานในบริษัทนำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โดยนโยบายการบริหารความเสี่ยงต้องสอดคล้องกับแผนธุรกิจของบริษัท ทั้งในส่วนระยะเวลาและการดำเนินการ

ทั้งนี้ แผนธุรกิจต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท และจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร

ข้อ ๑๒ นโยบายการบริหารความเสี่ยงต้องประกอบไปด้วยรายละเอียดอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

- (๑) นโยบายของบริษัทในการจัดการความเสี่ยงที่บริษัทเผชิญอยู่ในปัจจุบันและอนาคต
- (๒) ความเชื่อมโยงระหว่างกระบวนการบริหารความเสี่ยง และภาพรวมโครงสร้างการกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งวัฒนธรรมความเสี่ยงของบริษัท
- (๓) ความสัมพันธ์ระหว่างการกำหนดเบี้ยประกันภัย การพัฒนาผลิตภัณฑ์ประกันภัย การพิจารณารับประกันภัย และการลงทุน
- (๔) แนวทางการรายงานความเสี่ยง และหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการบริหารความเสี่ยง
- (๕) กรอบการทดสอบภาวะวิกฤตที่ระบุถึงความถี่และสาระสำคัญของการทดสอบ ทั้งกรณีที่ทำเป็นประจำและสถานการณ์ที่นำไปสู่การทดสอบแบบเฉพาะกิจ
- (๖) ช่วงความเปราะบางที่ยอมรับได้ (risk tolerance) สำหรับความเสี่ยงหลักที่สำคัญของแต่ละกิจกรรมในข้อ ๑๔ ซึ่งสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (risk appetite) ของบริษัท
- (๗) ความเชื่อมโยงระหว่างช่วงความเปราะบางที่ยอมรับได้ เงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้ตามกฎหมาย เงินกองทุนทางเศรษฐศาสตร์ (ถ้ามี) และกระบวนการในการติดตามความเสี่ยง
- (๘) การอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายการบริหารความเสี่ยง กลยุทธ์และวัตถุประสงค์ในการดำเนินธุรกิจภายใต้บริบทของสถานการณ์ปัจจุบันและในอนาคต

ข้อ ๑๓ ให้บริษัททบทวนนโยบายการบริหารความเสี่ยงอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง หรือภายในสามสิบวัน หลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงในกลยุทธ์ทางธุรกิจ หรือความเสี่ยงที่สำคัญ

ทั้งนี้ บริษัทต้องกำหนดให้มีการรายงานนโยบายการบริหารความเสี่ยงต่อคณะกรรมการบริษัท และผู้บริหารของบริษัทอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง และพร้อมให้สำนักงานตรวจสอบนโยบายการบริหารความเสี่ยงได้ตลอดเวลา

ข้อ ๑๔ นโยบายการบริหารความเสี่ยงต้องครอบคลุมกิจกรรมอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

- (๑) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ประกันภัย และการกำหนดเบี้ยประกันภัย
- (๒) การเสนอขาย และการเก็บเบี้ยประกันภัย
- (๓) การพิจารณารับประกันภัย
- (๔) การประเมินสำรองประกันภัย
- (๕) การบริหารจัดการค่าสินไหมทดแทนและผลประโยชน์ตามกรมธรรม์ประกันภัย
- (๖) การประกันภัยต่อ
- (๗) การลงทุนประกอบธุรกิจอื่น
- (๘) การบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน
- (๙) การใช้บริการจากบุคคลภายนอก (ถ้ามี) ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศสำนักงาน

ว่าด้วยแนวทางปฏิบัติในการใช้บริการจากบุคคลภายนอกของบริษัทประกันภัย

ข้อ ๑๕ บริษัทต้องกำหนดขอบเขตการบริหารความเสี่ยงให้สอดคล้องกับกรอบการบริหารความเสี่ยงและนโยบายการบริหารความเสี่ยงของบริษัท และให้ครอบคลุมประเภทความเสี่ยงสำคัญที่มีอยู่ในกิจกรรมและกระบวนการดำเนินงานของบริษัทอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

- (๑) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (strategic risk)
- (๒) ความเสี่ยงด้านประกันภัย (insurance risk)
- (๓) ความเสี่ยงด้านตลาด (market risk)
- (๔) ความเสี่ยงด้านเครดิต (credit risk)
- (๕) ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (liquidity risk)
- (๖) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (operational risk)
- (๗) ความเสี่ยงด้านชื่อเสียง (reputation risk)
- (๘) ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (information technology risk)
- (๙) ความเสี่ยงด้านมหันตภัย (catastrophe risk)
- (๑๐) ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นใหม่ (emerging risk)
- (๑๑) ความเสี่ยงภายในกลุ่มธุรกิจ (group risk) (ถ้ามี)

หมวด ๓
กระบวนการบริหารความเสี่ยง

ข้อ ๑๖ บริษัทต้องจัดให้มีกระบวนการบริหารความเสี่ยง ดังต่อไปนี้

(๑) บริษัทต้องระบุความเสี่ยงสำคัญทั้งหมดที่เกี่ยวข้องและความเสี่ยงที่คาดการณ์ว่าจะเกิดกับบริษัท พร้อมแหล่งที่มาของความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อบริษัท ทั้งในทางการเงินและที่มีใช้ทางการเงิน และจัดทำเป็นทะเบียนความเสี่ยง โดยบริษัทต้องคำนึงถึงทิศทางการขยายงานและแผนรองรับการขยายงาน ตามที่ระบุไว้ในแผนธุรกิจ และต้องทบทวนความเสี่ยงของบริษัทอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง หรือทุกครั้ง ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญของเหตุการณ์ความเสี่ยง

(๒) บริษัทต้องประเมินความเสี่ยง พร้อมทั้งกำหนดวิธีที่ใช้ในการประเมินและแนวทางการจัดลำดับความเสี่ยงตามความสำคัญ

(๓) บริษัทต้องมีการตอบสนองความเสี่ยงให้สอดคล้องกับช่วงความเบี่ยงเบนยอมรับได้

(๔) บริษัทต้องมีการควบคุมและติดตามกระบวนการประเมินผลการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้ความเสี่ยงของบริษัทอยู่ในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ รวมถึงต้องมีการรายงานประสิทธิภาพของการควบคุมความเสี่ยงให้คณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารทราบอย่างสม่ำเสมอ

(๕) บริษัทต้องมีการรายงานข้อมูลการบริหารความเสี่ยงและสถานะความเสี่ยงตามประเภทของความเสี่ยง โดยให้คำนึงถึงกรอบการบริหารความเสี่ยงและนโยบายการบริหารความเสี่ยงในภาพรวมของบริษัท ซึ่งต้องจัดให้มีเอกสารที่พร้อมให้สำนักงานตรวจสอบได้ตลอดเวลา ดังต่อไปนี้

(ก) สรุปการรายงานสถานะความเสี่ยง และสรุปการรายงานการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความเสี่ยงที่ผ่านการกลั่นกรองจากคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท เพื่อพิจารณาอย่างน้อยไตรมาสละหนึ่งครั้ง

(ข) สรุปการรายงานผลการตรวจสอบภายในประจำปีที่ทำโดยหน่วยงานตรวจสอบภายใน ซึ่งผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการตรวจสอบหรือคณะกรรมการบริษัทอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(ค) บันทึกการรายงานการประชุมคณะกรรมการบริษัทที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการรายงานผลการบริหารความเสี่ยงอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง หรือเมื่อเกิดเหตุการณ์สำคัญอันอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงินของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญ

หมวด ๔
เงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้

ข้อ ๑๗ บริษัทต้องพิจารณาปริมาณเงินกองทุนที่จำเป็นในการดำเนินธุรกิจภายใต้ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้และสอดคล้องกับแผนธุรกิจของบริษัท และต้องแสดงให้เห็นว่าเงินกองทุนของบริษัทเพียงพอ

ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ รวมถึงต้องพิจารณาถึงคุณภาพและความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของบริษัท

ทั้งนี้ การดำเนินการภายใต้กระบวนการบริหารความเสี่ยงในหมวด ๓ ต้องพิจารณาถึงเงินกองทุนทางเศรษฐศาสตร์ (ถ้ามี) เงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้ตามกฎหมาย และเงินกองทุนของบริษัท

ข้อ ๑๘ ให้บริษัทคำนวณเงินกองทุนทางเศรษฐศาสตร์ ทั้งนี้ หากเงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้ตามกฎหมายมีความเหมาะสมเพียงพอแล้ว บริษัทไม่ต้องคำนวณเงินกองทุนทางเศรษฐศาสตร์เพิ่มเติม และให้จัดทำเอกสารเพื่ออธิบายและแสดงเหตุผลอย่างชัดเจน

หมวด ๕

การประเมินความมั่นคงทางการเงิน และการบริหารเงินกองทุน

ข้อ ๑๙ ให้บริษัทกำหนดอัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุนภายในของบริษัท ซึ่งต้องสูงกว่าอัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุนตามที่กฎหมายกำหนดไว้ และอธิบายวิธีการกำหนดอัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุนภายในดังกล่าว

ข้อ ๒๐ ให้บริษัทจัดทำกระบวนการบริหารเงินกองทุน ซึ่งสอดคล้องกับแผนธุรกิจของบริษัท ทั้งในส่วนระยะเวลาและการดำเนินการ

ข้อ ๒๑ ให้บริษัทจัดทำแผนฉุกเฉินเงินกองทุน (capital contingency plan) เพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามแผนธุรกิจภายใต้สภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารเงินกองทุน โดยแผนฉุกเฉินเงินกองทุนต้องมียอดคงประกอบตั้งต่อไปเป็นอย่างน้อย

(๑) การกำหนดเกณฑ์อัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุน (thresholds) ซึ่งเป็นสัญญาณให้บริษัทเริ่มดำเนินการตามมาตรการเพื่อรักษาเงินกองทุนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม

(๒) การกำหนดมาตรการเพื่อลดระดับความเสี่ยงที่บริษัทเผชิญอยู่ รวมทั้งแนวทางการเพิ่มเงินกองทุนที่สามารถนำมาใช้ได้ เมื่ออัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุนต่ำกว่าเกณฑ์ที่บริษัทกำหนด ทั้งนี้ มาตรการแก้ไขต้องมีความเป็นไปได้ และมีความเฉพาะเจาะจง รวมถึงสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงข้อจำกัดอื่นในการเพิ่มเงินกองทุนด้วย เช่น ข้อจำกัดการสนับสนุนทางการเงินจากกลุ่มธุรกิจ เป็นต้น

ข้อ ๒๒ บริษัทต้องมั่นใจว่าการประเมินเงินกองทุนที่สามารถนำมาใช้ได้มีความเพียงพอสำหรับเงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้ตามกรอบการดำรงเงินกองทุนตามระดับความเสี่ยงและเงินกองทุนทางเศรษฐศาสตร์ (ถ้ามี) ทั้งนี้ บริษัทต้องจัดให้มีกลไกควบคุมความสามารถในการเพิ่มเงินกองทุนในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน โดยแสดงหลักฐานต่อสำนักงานเมื่อมีการร้องขอ

หมวด ๖

ความเชื่อมโยงระหว่างความเสี่ยง กลยุทธ์ และเงินกองทุน

ข้อ ๒๓ ในการจัดทำแผนธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ บริษัทต้องวิเคราะห์และประเมินความสามารถในการดำเนินธุรกิจตามแผนกลยุทธ์ ที่เชื่อมโยงกับกรอบและนโยบายการบริหารความเสี่ยง และเงินกองทุน ทั้งภายใต้สถานการณ์ปกติและสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์

ข้อ ๒๔ บริษัทต้องพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงิน ในการตัดสินใจทางธุรกิจอยู่เสมอ โดยจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ในการบริหารความมั่นคงทางการเงิน ให้เป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน

หมวด ๗

การวิเคราะห์ความต่อเนื่อง และการทดสอบภาวะวิกฤต

ข้อ ๒๕ ให้บริษัททำการวิเคราะห์ความต่อเนื่องในการดำเนินธุรกิจภายใต้สถานการณ์ที่หลากหลายที่บริษัทคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งครอบคลุมถึงการทดสอบภาวะวิกฤต ตามระยะเวลาที่สอดคล้องกับแผนธุรกิจและระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และดำเนินการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๒๖ การวิเคราะห์ความต่อเนื่องในการดำเนินธุรกิจต้องครอบคลุมถึงความเสี่ยงที่สำคัญ ทั้งความเสี่ยงเชิงคุณภาพและความเสี่ยงเชิงปริมาณภายใต้กรอบการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวม และการประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัท และต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยง รวมถึงการเปลี่ยนแปลงลักษณะความเสี่ยงของบริษัทในอนาคต โดยบริษัทจะต้องประมาณการสถานะทางการเงิน เงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้ และอัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุนของบริษัท

ข้อ ๒๗ การกำหนดสถานการณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ความต่อเนื่องต้องประกอบไปด้วย สถานการณ์พื้นฐาน (base) สถานการณ์เศรษฐกิจมหภาค (macroeconomic) สถานการณ์วิกฤตทางการเงิน (financial crisis) สถานการณ์โรคระบาด (pandemic) และภาวะวิกฤตแบบย้อนกลับ (reverse stress test) และจะต้องมีอย่างน้อยหนึ่งสถานการณ์ ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่บริษัทกำหนดขึ้นเอง (self-select)

ข้อ ๒๘ บริษัทต้องจัดทำแผนการดำเนินการ (management action) อันเป็นผลมาจากการวิเคราะห์ความต่อเนื่องในการดำเนินธุรกิจเพื่อให้บริษัทมีความสามารถทางการเงินทั้งในเรื่องเงินกองทุนและสภาพคล่อง รวมถึงต้องจัดทำแผนรองรับการดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่อง (Business Continuity Plan: BCP) ในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ที่ทำให้บริษัทไม่สามารถดำเนินธุรกิจประจำวันได้อย่างต่อเนื่องและเป็นไปตามปกติ

ข้อ ๒๙ หากสำนักงานเห็นสมควรว่ามีเหตุหรือปัจจัยและความเสี่ยงอื่นใดอันอาจส่งผลกระทบต่อรายได้ เงินกองทุน ชื่อเสียง หรือการดำรงอยู่ของบริษัท ระบบประกันภัย หรือเสถียรภาพ

ของระบบการเงิน สำนักงานอาจสั่งเป็นการทั่วไปหรือเป็นรายกรณีให้บริษัทดำเนินการทดสอบภาวะวิกฤตเพื่อศึกษาผลกระทบในเรื่องดังกล่าวได้

หมวด ๘
วัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยง

ข้อ ๓๐ บริษัทต้องให้ความสำคัญกับการสร้างวัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยงภายในองค์กร และดำเนินการเพื่อให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานของพนักงานทุกคนในองค์กร โดยดำเนินการอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้บริหารต้องกำหนดทิศทาง นโยบาย และแนวปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยง และสื่อสารวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่จะได้รับจากการบริหารความเสี่ยงขององค์กรไปยังพนักงานทุกคน เพื่อให้เกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของการบริหารความเสี่ยง

(๒) บริษัทต้องจัดให้มีการอบรมพัฒนาบุคลากรของบริษัทให้มีความรู้ความเข้าใจ สร้างความระมัดระวัง และตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อฝ่ายงาน ต่อองค์กร และต่อผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์กร

(๓) บริษัทต้องมีการบูรณาการการบริหารความเสี่ยงเข้ากับการตัดสินใจทางธุรกิจ การกำกับดูแลกิจการ และการควบคุมภายในของบริษัท

หมวด ๙
โครงสร้างการกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยง

ข้อ ๓๑ ให้คณะกรรมการบริษัทมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลให้บริษัทปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้ และมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณออนุมัติ

(ก) กรอบการบริหารความเสี่ยงที่บริษัทจัดทำ

(ข) นโยบายการบริหารความเสี่ยง

(ค) กลยุทธ์และแผนธุรกิจ

(ง) ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

(จ) รายงานการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวมและการประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัท

(๒) กำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจให้สอดคล้องกับกรอบการบริหารความเสี่ยงและนโยบายการบริหารความเสี่ยง รวมถึงระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ของบริษัท

(๓) กำกับดูแลบริษัทในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(ก) การบริหารความเสี่ยงของบริษัทให้อยู่ในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

(ข) การจัดทำรายงานสถานะความเสี่ยง และรายงานการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความเสี่ยง

(ค) การทบทวนกรอบการบริหารความเสี่ยงและนโยบายการบริหารความเสี่ยงอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง หรือทุกครั้งที่เกิดเหตุการณ์สำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเงินของบริษัทอย่างมีนัยสำคัญ

(ง) ฐานะเงินกองทุนของบริษัท ให้อยู่ในระดับที่มั่นคงและเพียงพอที่จะรองรับการดำเนินธุรกิจทั้งในปัจจุบันและอนาคตอย่างเหมาะสม

(จ) การสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและหน่วยงานบริหารความเสี่ยงให้สามารถปฏิบัติตามหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและสมบูรณ์ และได้รับการจัดสรรทรัพยากรอย่างเพียงพอ

ข้อ ๓๒ ให้ผู้บริหารมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบการดำเนินธุรกิจให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ กรอบการบริหารความเสี่ยง รวมถึงระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ของบริษัท

(๒) รับผิดชอบและทำให้มั่นใจว่าการรายงานการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวมและการประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัทมีความถูกต้อง แม่นยำ ครบถ้วนสมบูรณ์ และเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

(๓) จัดให้มีการให้ความรู้แก่บุคลากรเกี่ยวกับกรอบการบริหารความเสี่ยงและนโยบายการบริหารความเสี่ยง พร้อมทั้งรับผิดชอบและทำให้มั่นใจว่าบุคลากรสามารถนำไปปฏิบัติใช้จริงในการทำงาน

ข้อ ๓๓ ให้บริษัทมีคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในหมวดนี้ เว้นแต่บริษัทมีคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินแล้ว ทั้งนี้ คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงดังกล่าวต้องสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามข้อ ๓๕ ได้อย่างครบถ้วน

กรณีสาขาของบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศที่มีคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของสำนักงานใหญ่ หรือสำนักงานภูมิภาคตามหลักเกณฑ์ที่หน่วยงานกำกับธุรกิจประกันภัยของประเทศนั้นกำหนด ให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงดังกล่าวสามารถเป็นคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของสาขาบริษัทประกันชีวิตต่างประเทศได้ตามวรรคหนึ่ง โดยต้องแสดงหลักฐานเป็นที่ชัดเจนว่าคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงดังกล่าวสามารถกำกับดูแลให้บริษัทปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศฉบับนี้ได้ครบถ้วน

ให้บริษัทนำเสนอมติแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง รายชื่อของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง หนังสือรับรองประวัติของกรรมการบริหารความเสี่ยงตามแบบที่สำนักงานกำหนด ต่อสำนักงานภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการบริษัทหรือที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทมีมติแต่งตั้ง

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และจัดส่งกฎบัตรคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงต่อสำนักงานภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เข้ารับตำแหน่งหรือวันที่มีการเปลี่ยนแปลงกฎบัตรอย่างมีนัยสำคัญ

กรณีที่กรรมการบริหารความเสี่ยงลาออก หรือถูกถอดถอนก่อนครบวาระบริษัทต้องรายงานพร้อมแจ้งเหตุผลต่อสำนักงานเป็นลายลักษณ์อักษรภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นสภาพการเป็นคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง

ข้อ ๓๔ บริษัทต้องจัดให้มีคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงอย่างน้อยห้าคน ให้เหมาะสมกับขนาด ลักษณะ และความซับซ้อนของกิจกรรมของบริษัท ตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ได้รับมติแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัทหรือที่ประชุมผู้ถือหุ้นให้เป็นกรรมการบริหารความเสี่ยง

(๒) กรรมการบริหารความเสี่ยงอย่างน้อยหนึ่งคนต้องเป็นกรรมการในคณะกรรมการบริษัท

(๓) กรรมการบริหารความเสี่ยงรายอื่นต้องเป็นกรรมการในคณะกรรมการบริษัท หรือเป็นผู้บริหารของบริษัท หรือเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจของบริษัท

ข้อ ๓๕ ให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง มีหน้าที่อย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดกรอบและนโยบายการบริหารความเสี่ยงเสนอต่อคณะกรรมการบริษัท เพื่อพิจารณาอนุมัติ โดยต้องครอบคลุมความเสี่ยงที่สำคัญอย่างน้อยตามที่ระบุไว้ในข้อ ๑๕

(๒) ประเมินความเสี่ยงพอ ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการบริหารความเสี่ยงของบริษัท

(๓) จัดให้มีการประชุมเป็นประจำอย่างน้อยไตรมาสละหนึ่งครั้งเพื่อติดตามสถานะความเสี่ยงและการเปลี่ยนแปลงความเสี่ยงของบริษัท รวมถึงติดตามความคืบหน้าในการบริหารความเสี่ยงและให้ข้อเสนอแนะในสิ่งที่ต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบการบริหารความเสี่ยงและนโยบายการบริหารความเสี่ยงที่กำหนด และรายงานให้คณะกรรมการบริษัททราบอย่างน้อยไตรมาสละหนึ่งครั้ง

(๔) กำกับดูแลกิจกรรมโดยรวมของบริษัทที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยง

(๕) ทำให้มั่นใจว่าบริษัทดำเนินกิจการภายใต้นโยบายการบริหารความเสี่ยง

(๖) จัดเตรียมแผนบรรเทาความเสี่ยงเพื่อรับมือกับความเสี่ยงกรณีฉุกเฉิน

ในกรณีที่จำเป็น คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงอาจขอคำปรึกษาจากที่ปรึกษาภายนอกได้ด้วยค่าใช้จ่ายของบริษัท

ข้อ ๓๖ ให้บริษัทจัดให้มีหน่วยงานที่ดูแลเกี่ยวกับการควบคุมการดำเนินงานของบริษัท (control functions) ซึ่งประกอบไปด้วย การบริหารความเสี่ยง (risk management) การดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย (compliance) งานด้านคณิตศาสตร์ประกันภัย (actuarial) และการตรวจสอบภายใน (internal audit) ทั้งนี้ บริษัทอาจเลือกที่จะรวมการดูแลเรื่องดังกล่าวภายใต้หน่วยงานเดียวกัน

หรือตามรูปแบบโครงสร้างหน่วยงานที่บริษัทกำหนดก็ได้ ยกเว้นการตรวจสอบภายในต้องมีความเป็นอิสระจากงานด้านอื่น

ข้อ ๓๗ หน่วยงานบริหารความเสี่ยง มีหน้าที่ความรับผิดชอบ หรือจัดให้มีการดำเนินการอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) สนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และผู้บริหารในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงของบริษัท

(๒) ระบุความเสี่ยงที่สำคัญที่บริษัทเผชิญอยู่ในปัจจุบัน และที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

(๓) ประเมิน รวบรวม และติดตาม รวมถึงช่วยให้หน่วยงานภายในบริษัทสามารถระบุ ประเมิน และบริหารความเสี่ยงของบริษัท ให้อยู่ในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

(๔) สร้างแนวทางการประเมินลักษณะความเสี่ยงของบริษัทที่เป็นการคาดการณ์ไปข้างหน้า โดยการประเมินสภาพแวดล้อมความเสี่ยงทั้งภายในและภายนอกอย่างต่อเนื่อง เพื่อระบุและประเมิน ความเสี่ยง ที่มีโอกาสจะเกิดขึ้นได้ทันทั่วทั้ง

(๕) พิจารณาความเสี่ยงที่เกิดจากนโยบายการจ่ายค่าตอบแทนที่อนุมัติจากคณะกรรมการ บริษัทโดยครอบคลุมถึงกรรมการ ผู้บริหาร บุคลากรหลักในหน่วยงานตามข้อ ๓๖ และพนักงาน ในหน่วยงานที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงที่สำคัญ (major risk-taking staff)

(๖) จัดทำการวิเคราะห์สถานการณ์และการทดสอบภาวะวิกฤตภายใต้กรอบการบริหาร ความเสี่ยงและนโยบายการบริหารความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ

(๗) จัดทำรายงานสถานะความเสี่ยงที่ระบุถึงความเสี่ยงที่บริษัทเผชิญ และรายงานการปฏิบัติตามนโยบายการบริหารความเสี่ยงเป็นลายลักษณ์อักษร และนำเสนอแก่คณะกรรมการบริษัท และผู้บริหาร รวมถึงหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการดำเนินงานของบริษัทอย่างสม่ำเสมอ

(๘) จัดทำเอกสารและรายงานการเปลี่ยนแปลงสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อกรอบการบริหาร ความเสี่ยงและนโยบายการบริหารความเสี่ยง ต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้มั่นใจว่า มีการนำไปใช้จริงและมีการปรับปรุงอยู่เสมอ

(๙) จัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวมและการประเมินความเสี่ยงและความมั่นคง ทางการเงินของบริษัท

(๑๐) ดำเนินการอื่นใดเพื่อให้บริษัทสามารถดำรงภาพรวมของลักษณะความเสี่ยงที่ยอมรับได้ทั้ง ระดับบริษัทและระดับกลุ่มธุรกิจ

(๑๑) ประเมินตนเองในเรื่องของคุณภาพการทำงาน และติดตามการปรับปรุงใด ๆ ที่จำเป็น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของหน่วยงานบริหารความเสี่ยง

ในกรณีที่จำเป็น หน่วยงานบริหารความเสี่ยงอาจขอคำปรึกษาจากที่ปรึกษาภายนอก ได้ด้วยค่าใช้จ่ายของบริษัท

ข้อ ๓๘ บริษัทต้องจัดให้มีหัวหน้าหน่วยงานบริหารความเสี่ยง เป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ และควบคุมดูแลการทำงานของหน่วยงานบริหารความเสี่ยงให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อ ๓๗ โดยบุคคลดังกล่าวต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่จำเป็นต่อการบริหารความเสี่ยงจากการประกอบธุรกิจ ประกันภัยของบริษัท และสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้อย่างสมบูรณ์

ให้บริษัทรายงานการแต่งตั้งและการสิ้นสุดการแต่งตั้งหัวหน้าหน่วยงานตามวรรคหนึ่ง ต่อคณะกรรมการบริษัทหรือคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง และสำนักงาน โดยการรายงานดังกล่าว ต่อสำนักงานให้ดำเนินการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการแต่งตั้งหรือสิ้นสุดการแต่งตั้ง แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ในกรณีที่เป็นการรายงานการสิ้นสุดการแต่งตั้ง ให้บริษัทระบุเหตุแห่งการสิ้นสุดด้วย

ข้อ ๓๙ หัวหน้าหน่วยงานบริหารความเสี่ยงต้องจัดให้มีการนำเสนอผลการบริหารความเสี่ยง ต่อคณะกรรมการ บริหารความเสี่ยงและผู้บริหารเป็นประจำอย่างน้อยไตรมาสละหนึ่งครั้ง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

(๑) รายงานกิจกรรมที่เกี่ยวข้องการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวมและการเปลี่ยนแปลง ของลักษณะความเสี่ยงของบริษัท รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของกรอบการบริหารความเสี่ยง นโยบายบริหารความเสี่ยง และแผนธุรกิจ

(๒) แสดงหลักฐานของกระบวนการติดตามความเสี่ยงหลักจากทะเบียนความเสี่ยง

ทั้งนี้ หัวหน้าหน่วยงานบริหารความเสี่ยงอาจทำหน้าที่แทนคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ในการรายงานผลการบริหารความเสี่ยงต่อคณะกรรมการบริษัทตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๓๕ (๓)

ในกรณีที่มิเหตุการณัณุกเณที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อกรอบการบริหาร ความเสี่ยง ให้หัวหน้าหน่วยงานบริหารความเสี่ยงมีอำนาจในการรายงานต่อคณะกรรมการบริษัท ได้โดยตรง

ข้อ ๔๐ หน่วยงานตรวจสอบภายใน ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศ ว่าด้วยการควบคุมภายในของบริษัท และให้ขยายหน้าที่ความรับผิดชอบเพื่อครอบคลุมเรื่องการบริหาร ความเสี่ยง ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนด นำไปใช้ และรักษาไว้ซึ่งแผนการตรวจสอบตามระดับความเสี่ยง (risk based audit plan) เพื่อตรวจสอบและประเมินความสอดคล้องของกระบวนการทำงานในบริษัทกับวัฒนธรรม การบริหารความเสี่ยงของบริษัท

(๒) ติดตามและประเมิน ความเพียงพอและประสิทธิผลของนโยบาย กระบวนการทำงาน และการจัดทำเอกสาร รวมถึงการควบคุมการดำเนินงานทั้งในระดับบริษัทและระดับกลุ่มธุรกิจ

(๓) ประเมินความน่าเชื่อถือ ความถูกต้องสมบูรณ์ และประสิทธิผลของ กระบวนการ ในการจัดการสารสนเทศ รวมถึงวิธีการที่ใช้ในการระบุ วัดผล จำแนกประเภท และรายงานข้อมูล ที่ใช้ในบริษัท

(๔) ติดตามและประเมินประสิทธิผลของหน่วยงานที่ดูแลเกี่ยวกับการควบคุมการดำเนินงานของบริษัท โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานบริหารความเสี่ยงและหน่วยงานดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย และเปิดเผยประเด็นสำคัญที่พบให้แก่หน่วยงานดังกล่าว เพื่อให้ทำการปรับปรุงต่อไป

(๕) ประสานงานกับผู้ตรวจสอบภายนอกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบและลดความซ้ำซ้อนของกิจกรรมการตรวจสอบ

(๖) ประเมินคุณภาพของการทำงานของผู้ตรวจสอบภายนอก (หากเกี่ยวข้อง)

ข้อ ๔๑ งานด้านคณิตศาสตร์ประกันภัยต้องครอบคลุมถึงการประเมิน ทบทวน สนับสนุน และจัดทำข้อเสนอแนะหรือเสนอความคิดเห็นแก่บริษัทในเรื่องที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

(๑) ภาระผูกพันหรือหนี้สินของบริษัท โดยครอบคลุมถึงการผูกพันตามกรมธรรม์ประกันภัย และค่าสินไหมทดแทน รวมถึงการประเมินสำรองสำหรับความเสี่ยงด้านการเงิน

(๒) การบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความเพียงพอของสินทรัพย์และรายได้ในอนาคตที่ครอบคลุมภาระผูกพันของบริษัทที่มีต่อผู้เอาประกันภัย และเงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้ รวมถึงภาระผูกพันจากกิจกรรมอื่น ๆ

(๓) นโยบายการลงทุนของบริษัทและการประเมินมูลค่าสินทรัพย์ที่มีความเกี่ยวข้องกับผลตอบแทนที่ได้กำหนดไว้เพื่อสนับสนุนการจ่ายผลประโยชน์ของผลิตภัณฑ์ประกันภัย

(๔) สถานะความมั่นคงทางการเงินของบริษัท การคำนวณเงินกองทุนขั้นต่ำตามกฎหมาย รวมถึงหนี้สินและภาระผูกพันของผู้เอาประกันภัย

(๕) เป้าหมายของสถานะความมั่นคงทางการเงินของบริษัท โดยการประเมินความเพียงพอของเงินกองทุนและการทดสอบภาวะวิกฤตภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ และการวัดผลกระทบต่อสินทรัพย์หนี้สิน และระดับเงินกองทุนของบริษัท ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

(๖) การประเมินความเสี่ยงและนโยบายการบริหารความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับงานด้านคณิตศาสตร์ประกันภัยหรือสถานะการเงินของบริษัท

(๗) การปฏิบัติอย่างเป็นธรรมต่อผู้เอาประกันภัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรผลกำไรแก่ผู้เอาประกันภัยชนิดมีเงินปันผล (ถ้ามี)

(๘) ความเพียงพอและความสมบูรณ์ของนโยบายการรับประกันภัย

(๙) การพัฒนา การกำหนดราคาและการประเมินความเพียงพอของแผนการประกันภัยต่อ

(๑๐) การพัฒนาและออกแบบผลิตภัณฑ์ประกันภัยรวมถึงการกำหนดเบี้ยประกันภัยควบคู่ไปกับการประเมินเงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้สำหรับการรับประกันภัย

(๑๑) ความเพียงพอ ความแม่นยำ และคุณภาพของข้อมูล วิธีการและสมมติฐานที่ใช้ในการประเมินสำรองประกันภัย

(๑๒) การทำวิจัย การพัฒนา การตรวจสอบและการใช้แบบจำลองภายใน สำหรับการคาดการณ์ทางคณิตศาสตร์ประกันภัยหรือทางการเงิน และเพื่อการประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัท

(๑๓) การดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับคณิตศาสตร์ประกันภัยและการเงินตามที่คณะกรรมการบริษัทกำหนด

ข้อ ๔๒ หน่วยงานดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศว่าด้วยการควบคุมภายในของบริษัท และให้ขยายหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดให้มีการดำเนินการในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมองค์กรที่มีจริยธรรมซึ่งให้ความสำคัญกับการประพฤติปฏิบัติที่มีความรับผิดชอบและปฏิบัติตามข้อผูกพันภายในและภายนอก

(๒) ระบุ ประเมิน รายงาน และปฏิบัติตามข้อบังคับทางกฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับที่สำคัญรวมถึง ภาระหน้าที่ที่มีต่อสำนักงาน และความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง

(๓) ทำให้มั่นใจว่าบริษัทมีการติดตามดูแลและมีนโยบาย กระบวนการทำงานและการควบคุมที่เหมาะสมในส่วนที่สำคัญตามกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับ และจริยธรรม

(๔) จัดให้มีการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับข้อบังคับทางกฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับที่สำคัญให้แก่พนักงานในตำแหน่งที่มีความรับผิดชอบสูง หรือพนักงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูง

(๕) ประสานงานและสนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับการรายงานที่มีชั้นความลับเพื่อป้องกันการรั่วไหลของข้อมูล และให้มั่นใจว่ามีการจัดส่งรายงานที่กฎหมายกำหนด

(๖) กำกับดูแล ติดตามข้อบกพร่องและการละเมิดการปฏิบัติตามกฎระเบียบ รวมถึงทำให้มั่นใจว่ามีการดำเนินการทางวินัยอย่างเพียงพอและการรายงานที่จำเป็นตามเงื่อนไขของกฎหมายต่อสำนักงาน

(๗) ประเมินตนเองในเรื่องของกระบวนการติดตามการปฏิบัติตามกฎหมายของบริษัท และติดตามการปรับปรุงใด ๆ ที่จำเป็นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของหน่วยงานดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย

หมวด ๑๐

ระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการบริหารความเสี่ยง

ข้อ ๔๓ บริษัทต้องจัดให้มีระบบสารสนเทศที่เชื่อถือได้ และมีรูปแบบที่เหมาะสมและสอดคล้องกับขนาด ลักษณะ และความซับซ้อนของธุรกิจ

ข้อ ๔๔ ระบบสารสนเทศของบริษัทต้องสามารถสนับสนุน ติดตามดูแล และควบคุมการบริหารความเสี่ยง รวมถึงการนำข้อมูลไปใช้ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

ข้อ ๔๕ บริษัทต้องจัดให้มีระบบการเก็บข้อมูลที่ปลอดภัย มีการกำหนดสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลของบุคลากรเฉพาะที่เกี่ยวข้อง และจัดให้มีระบบสำรองข้อมูลรวมทั้งระบบการกู้คืนข้อมูลในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินขึ้น รวมทั้งมีการกำหนดมาตรการในการบริหารความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลและระบบสารสนเทศ

หมวด ๑๑
การรายงาน และการจัดส่งเอกสาร

ข้อ ๔๖ ให้บริษัทจัดส่งรายงานการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวมและการประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัท ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขและระยะเวลาที่สำนักงานประกาศกำหนด

หมวด ๑๒
บทเฉพาะกาล

ข้อ ๔๗ บรรดาประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามประกาศคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการบริหารจัดการความเสี่ยงของบริษัทประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่ใช้อยู่ในวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ ให้ใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งประกาศฉบับนี้จนกว่าจะได้มีประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามประกาศฉบับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒
ประสงค์ พุนธเนศ
ปลัดกระทรวงการคลัง
ประธานกรรมการ
คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย

เอกสารแนบ ๑: ขอบเขตการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวม (ERM) และการประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงิน (ORSA) ของบริษัทชั้นหนึ่ง ชั้นสองเอ และชั้นสองบี

ในการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวมและการประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของประกาศฉบับนี้ ให้บริษัทชั้นหนึ่ง (Tier 1) บริษัทชั้นสองเอ (Tier 2A) และบริษัทชั้นสองบี (Tier 2B) ดำเนินการดังนี้

หมวด	ข้อ	บริษัท		
		ชั้นหนึ่ง	ชั้นสองเอ	ชั้นสองบี
๑	๕	✓	✓	✓
	๖	✓	✓	✓
	๗	✓	✓	✓
	๘	✓	✓	✓
	๙	✓	✓	✓
	๑๐	✓	✓	✓
๒	๑๑	✓	✓	✓
	๑๒	✓	✓ ๑๒ (๖) ให้ระบุช่วงความ เปี่ยงเบนที่ยอมรับได้ (risk tolerance) สำหรับความเสี่ยง ด้านประกันภัย และความเสี่ยง ด้านตลาด และความเสี่ยงด้าน เครดิต เป็นอย่างน้อย	✓ ๑๒ (๖) ให้ระบุช่วงความ เปี่ยงเบนที่ยอมรับได้ (risk tolerance) สำหรับความเสี่ยง ด้านประกันภัย ความเสี่ยงด้าน ตลาด (ไม่รวมถึงความเสี่ยงด้าน การบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน) และความเสี่ยงด้านเครดิต เป็น อย่างน้อย
	๑๓	✓	✓	✓
	๑๔	✓	✓	✓ ไม่รวมถึงการบริหารสินทรัพย์ และหนี้สินตาม ๑๔ (๘)
	๑๕	✓	✓	✓
๓	๑๖	✓	✓	✓
๔	๑๗	✓	✓	✓
	๑๘	✓	×	×
๕	๑๙	✓	✓	✓
	๒๐	✓	✓	×
	๒๑	✓	✓	×
	๒๒	✓	✓	×

หมวด	ข้อ	บริษัท		
		ชั้นหนึ่ง	ชั้นสองเอ	ชั้นสองบี
๖	๒๓	✓	✓	✓
	๒๔	✓	×	×
๗	๒๕	✓	✓	✓
	๒๖	✓	✓	✓
	๒๗	✓	✓	✓
	๒๘	✓	✓	✓
	๒๙	✓	✓	✓
๘	๓๐	✓	✓	✓
๙	๓๑	✓	✓	✓
	๓๒	✓	✓	✓
	๓๓	✓	✓	✓
	๓๔	✓	✓	✓
	๓๕	✓	✓	✓
	๓๖	✓	✓	✓
	๓๗	✓	✓	✓
	๓๘	✓	✓	✓
	๓๙	✓	✓	✓
	๔๐	✓	✓	✓
	๔๑	✓	✓	✓
	๔๒	✓	✓	✓
๑๐	๔๓	✓	✓	✓
	๔๔	✓	✓	✓
	๔๕	✓	✓	✓
๑๑	๔๖	✓	✓	✓
๑๒	๔๗	✓	✓	✓

หมายเหตุ: ✓ หมายถึง ต้องดำเนินการ

× หมายถึง ไม่ต้องดำเนินการตามข้อบังคับของประกาศนี้ แต่สามารถดำเนินการได้ตามสมควรใจ

เอกสารแนบ ๒: คำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับกรอบการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวม (ERM) และกระบวนการประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัท (ORSA)

การบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวม (ERM) และการประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัท (ORSA) มีความคล้ายคลึงกันในเชิงกระบวนการเมื่อกล่าวถึงกรอบการบริหารความเสี่ยง (risk management framework) ภายในบริษัท อย่างไรก็ตาม ทั้งสองกระบวนการมีความแตกต่างกันในเชิงของวัตถุประสงค์ในการนำกรอบการบริหารความเสี่ยงไปใช้ กล่าวคือ

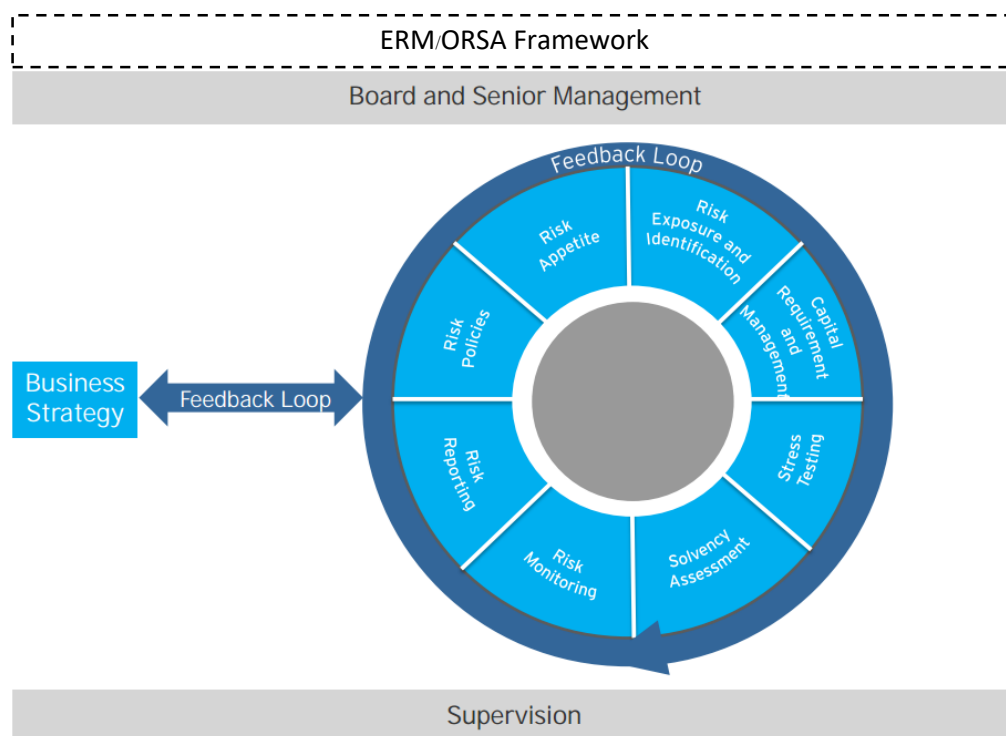
“การบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวม” หมายความว่า วิธีและกระบวนการที่บริษัทใช้ในการบริหารความเสี่ยงแสวงหาโอกาสเพื่อบรรลุเป้าหมายทางธุรกิจ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการในการระบุ ประเมิน วัดผล ติดตาม ควบคุม และการบรรเทาความเสี่ยงที่บริษัทคาดว่าจะต้องเผชิญในอนาคต

“การประเมินความเสี่ยงและความมั่นคงทางการเงินของบริษัท” หมายความว่า ชุดของกระบวนการที่บริษัทใช้เพื่อการตัดสินใจและวิเคราะห์กลยุทธ์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการประเมินความเพียงพอในการบริหารความเสี่ยง และสถานะความมั่นคงทางการเงิน ณ ปัจจุบันและที่คาดการณ์ไว้ภายใต้สถานการณ์ต่างๆ (รวมถึงสถานการณ์ภาวะวิกฤต) ด้วยการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่สำคัญรวมถึงความเชื่อมโยงระหว่างการบริหารความเสี่ยง แผนกลยุทธ์ และการบริหารเงินกองทุน ซึ่งจะทำให้บริษัทมีการบริหารความเสี่ยงที่รอบคอบตลอดจนมีความเข้าใจที่ดีถึงความต้องการเงินทุนและสามารถจัดสรรเงินกองทุนให้เพียงพออยู่ตลอดเวลา

๑. กรอบการบริหารความเสี่ยง (risk management framework)

กรอบการบริหารความเสี่ยงสามารถอธิบายได้ด้วยแผนภาพดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๑: แผนภาพแสดงองค์ประกอบและความเชื่อมโยงของระบบการบริหารความเสี่ยง



๑.๑ กรอบการบริหารความเสี่ยงถูกออกแบบเพื่อให้การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การตอบสนองความเสี่ยง การควบคุมและการติดตามความเสี่ยง รวมถึงการรายงานความเสี่ยงทั้งหมดที่บริษัทเผชิญอยู่สามารถดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพในเวลาที่เหมาะสม

๑.๒ กรอบการบริหารความเสี่ยงที่ดีต้องพิจารณาถึงความน่าจะเป็นของการเกิดความเสี่ยง ผลกระทบของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น และระยะเวลา (time horizon) ของการเกิดความเสี่ยง

๒. กรอบการกำกับดูแลความเสี่ยง (risk governance framework)

“กรอบการกำกับดูแลความเสี่ยง” หมายความว่า กรอบการทำงานที่อธิบายถึงโครงสร้างการกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยงภายในบริษัท รวมถึงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้เกี่ยวข้องในบริษัทเพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยง

โครงสร้างการกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยงภายในบริษัทที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย คือ การกำกับดูแลการปฏิบัติงานแบบ 3 Lines of Defense (LoD) ตามแผนภาพที่ ๒

แผนภาพที่ ๒: แผนภาพแสดง 3 lines of defense



3 lines of defense ประกอบด้วย

๑) ผู้รับผิดชอบระดับแรก (first line of defense) คือ หน่วยธุรกิจหรือเจ้าของความเสี่ยง มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการระบุและบริหารจัดการความเสี่ยง รวมถึงการออกแบบและการดำเนินการควบคุมความเสี่ยง โดยจะต้องให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยง และกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำวัน

๒) ผู้รับผิดชอบระดับที่สอง (second line of defense) คือ หน่วยงานบริหารความเสี่ยง หน่วยงานคณิตศาสตร์ประกันภัย และหน่วยงานดูแลการปฏิบัติตามกฎหมาย มีหน้าที่ติดตามการดำเนินงานของหน่วยธุรกิจ รวมถึงให้คำแนะนำและดำเนินการใดๆ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการบริหารความเสี่ยง โดยทั่วไปหน่วยงานดังกล่าวต้องที่มีความเป็นกลาง

๓) ผู้รับผิดชอบระดับที่สาม (third line of defense) คือ หน่วยงานตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ตรวจสอบและประเมินประสิทธิภาพของการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในของบริษัท โดยจะต้องเป็นอิสระจากผู้รับผิดชอบระดับอื่น

๓. การควบคุมภายใน (internal control system)

“การควบคุมภายใน” หมายความว่า กระบวนการปฏิบัติงานที่บริษัทจัดให้มีขึ้น และนำมาถือปฏิบัติ เพื่อสร้างความมั่นใจ และเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่าบริษัทจะบรรลุวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจของบริษัท และทำให้รายงานทางการเงินของบริษัทมีความน่าเชื่อถือ โดยการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และนโยบายที่เกี่ยวข้องรวมถึงการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

กรอบการบริหารความเสี่ยงควรได้รับการสนับสนุนจากระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ได้แก่

๑) สภาพแวดล้อมของการควบคุม (control environment) คือ ชุดของมาตรฐาน กระบวนการ และโครงสร้างที่เป็นพื้นฐานสำหรับการดำเนินการควบคุมภายในทั่วทั้งองค์กร

๒) การประเมินความเสี่ยง (risk assessment) คือ กระบวนการสำหรับการระบุ และประเมินความเสี่ยง อย่างเป็นประจำและสม่ำเสมอ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของบริษัท

๓) กิจกรรมการควบคุม (control activities) คือ การดำเนินการที่จัดทำขึ้นจากนโยบาย และขั้นตอน ที่ทำให้มั่นใจว่าบริษัทมีการดำเนินการในการบรรเทาความเสี่ยงเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของบริษัท

๔) สารสนเทศและการสื่อสาร (information and communication) คือ กระบวนการในการจัดทำ เผยแพร่ และรับข้อมูลที่เป็นของบริษัทอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของบริษัท

๕) กิจกรรมการตรวจสอบ (monitoring activities) คือ การประเมินผลอย่างต่อเนื่อง การประเมินผล แบบแยกส่วน หรือการประเมินผลแบบผสมผสานระหว่างสองรูปแบบ เพื่อให้มั่นใจว่าองค์ประกอบของการ ควบคุมภายในสามารถดำเนินการได้และเป็นในปัจจุบัน

๔. วงจรข้อเสนอแนะ (feedback loop)

“feedback loop” คือ กระบวนการประเมินผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงความเสี่ยงภัย (risk exposure) ที่จะนำไปสู่การทบทวนนโยบายการบริหารความเสี่ยงและการดำเนินการบรรเทาความเสี่ยงภายใต้ กรอบแนวทางการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวม (ERM) เพื่อช่วยให้อย่างมั่นใจว่าการตัดสินใจโดยคณะกรรมการบริษัท และผู้บริหาร มีการติดตามและรายงานในเวลาที่เหมาะสม และช่วยให้บริษัทสามารถบรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ และสามารถบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยกรอบแนวทางดังกล่าวควรมีกลไกในการรวบรวม ความเสี่ยงและข้อมูลใหม่ๆ ที่มีความจำเป็นอย่างน้อยไตรมาสละหนึ่งครั้ง และมีระบบในการระบุและติดตาม การละเมิด หรือความเป็นไปได้ในการละเมิดขีดจำกัดความเสี่ยงของบริษัท

ตัวอย่างที่ ๑ ของ feedback loop คือ หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการลงทุนของบริษัททำการวิเคราะห์ การลงทุนในตราสารรูปแบบใหม่ซึ่งพบว่าอาจก่อให้เกิดความเสี่ยงใหม่ต่อบริษัท และคาดการณ์ว่าบริษัทต้องดำรง เงินกองทุนเพิ่มเติม ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการลงทุนอาจปรึกษาประเด็นที่พบและผลการวิเคราะห์กับ หน่วยงานบริหารความเสี่ยง ก่อนเสนอแนวทางการดำเนินการและการป้องกันความเสี่ยงให้กับคณะกรรมการบริษัท เพื่อประกอบการตัดสินใจตามกลยุทธ์ทางธุรกิจของบริษัท เมื่อบริษัทได้ดำเนินการตามมติคณะกรรมการบริษัทแล้ว หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการลงทุนและหน่วยงานบริหารความเสี่ยงมีหน้าที่ในการติดตาม และรายงานผลการ ดำเนินการต่อคณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารตามระยะเวลาที่เหมาะสมต่อไป

ตัวอย่างที่ ๒ ของ feedback loop คือ คณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะขยายการรับ ประกันภัยประเภทใหม่ (เช่น การประกันภัยโรคร้ายแรง หรือการประกันภัยรถยนต์ เป็นต้น) หน่วยงานที่รับผิดชอบ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ประกันภัยรับทราบถึงกลยุทธ์ทางธุรกิจ จึงเริ่มต้นการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ประกันภัย

ตลอดจนทำการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของผลิตภัณฑ์ ความต้องการ/เป้าหมายทางธุรกิจ รวมถึงการทำกำไรของผลิตภัณฑ์ และความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น หลังจากพิจารณาแล้วผลปรากฏว่า บริษัทยังไม่สามารถขยายการรับประภักดิ์ประเภทใหม่ได้ในระยะเวลาอันสั้น ดังนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ประกันภัยจะต้องจัดทำแผนการดำเนินงานเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทและผู้บริหาร และชี้ให้เห็นถึงข้อดี ข้อเสีย ปัญหาและอุปสรรค รวมถึงข้อพิจารณาต่างๆ เพื่อให้คณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารสามารถตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ได้ต่อไป

ตัวอย่างที่ ๓ ของ feedback loop คือ คณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะทำประกันภัยต่อมากขึ้นกับบริษัทประกันภัยต่อรายใหม่ ดังนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบการประกันภัยต่อจะต้องทำการวิเคราะห์เพื่อประเมินผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงผู้รับประกันภัยต่อดังกล่าวข้างต้น ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสี่ยงในการผิมนัดชำระหนี้เพิ่มขึ้น และอาจส่งผลให้บริษัทมีความเสี่ยงที่จะต้องเพิ่มเงินกองทุนในอนาคต โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการประกันภัยต่อควรหารือกับหน่วยงานบริหารความเสี่ยงเพื่อให้อย่างมั่นใจว่าผลการวิเคราะห์ได้ครอบคลุมความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นทั้งหมด จากนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการประกันภัยต่อนำเสนอผลการวิเคราะห์และข้อเสนอแนะ (ถ้ามี) ต่อคณะกรรมการบริษัทและผู้บริหาร ซึ่งอาจมีข้อเสนอแนะ/ข้อสังเกตที่ต้องนำไปวิเคราะห์/ตรวจสอบเพิ่มเติม เมื่อคณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารมีมติให้ดำเนินการแล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดจะต้องติดตามผลและรายงานต่อคณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารในกรณีที่มีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นในอนาคต

๕. นโยบายการบริหารความเสี่ยง (risk management policy)

๕.๑ การจัดทำนโยบายความเสี่ยงของแต่ละกิจกรรมหลักของบริษัทต้องมีการระบุถึงมาตรการที่ใช้ในการควบคุมความเสี่ยงแต่ละประเภทอย่างเฉพาะเจาะจง ยกตัวอย่างเช่น นโยบายการบริหารความเสี่ยงสำหรับการลงทุนของบริษัทควรประกอบด้วย กลยุทธ์การลงทุน และการกำหนดขีดจำกัดการลงทุนในสินทรัพย์แต่ละประเภทเป็นอย่างน้อย

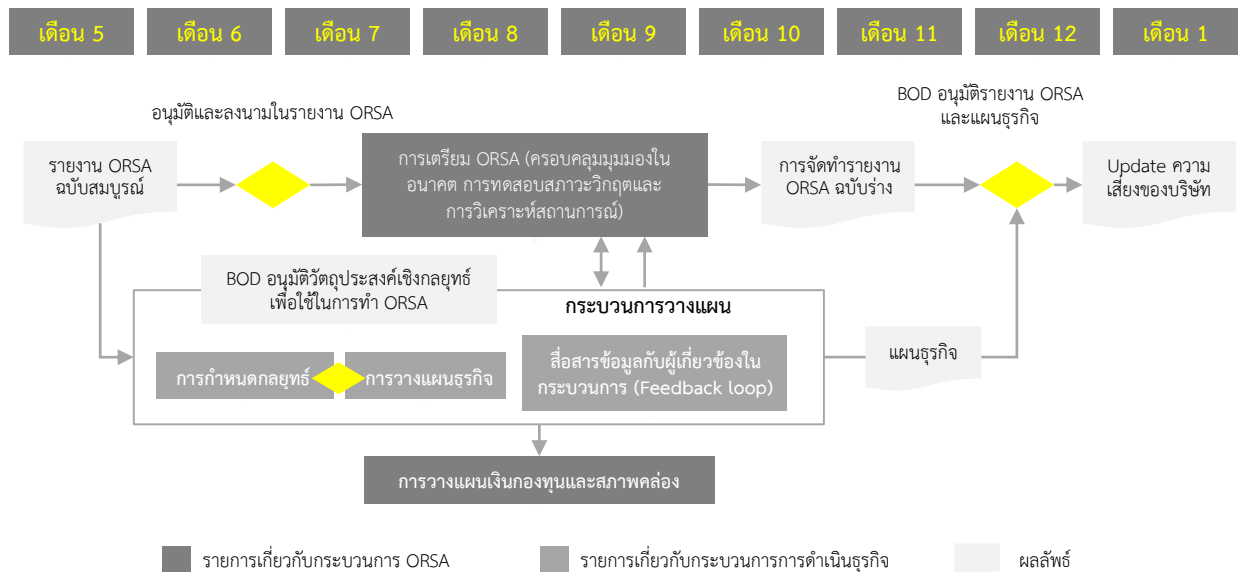
๕.๒ นโยบายการบริหารความเสี่ยงควรมีการอธิบายให้พนักงานเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตนในการบริหารความเสี่ยงสำหรับงานภายใต้ความรับผิดชอบ ซึ่งนโยบายการบริหารความเสี่ยงที่ดีจะต้องอธิบายถึงความสัมพันธ์ของกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่ตอบสนองต่อโครงสร้างการกำกับดูแลความเสี่ยงและวัฒนธรรมองค์กร

๖. ความเชื่อมโยงระหว่างความเสี่ยง กลยุทธ์ และเงินกองทุน (linkage between risk, strategy and capital)

๖.๑ บริษัทควรมั่นใจว่าได้ดำเนินธุรกิจโดยมีการเชื่อมโยงระหว่างกลยุทธ์ทางธุรกิจ การบริหารความเสี่ยง และการบริหารเงินกองทุน โดยบริษัทควรคาดการณ์ความเสี่ยงเชิงคุณภาพและความเสี่ยงเชิงปริมาณที่อาจเกิดขึ้นจากแผนกลยุทธ์ ซึ่งนำมาสู่ความต้องการของเงินกองทุน เพื่อให้สามารถวางแผนการบริหารเงินกองทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บริษัทควรวิเคราะห์และประเมินความสามารถในการดำเนินธุรกิจ รวมถึงคาดการณ์การบริหารความเสี่ยงและทรัพยากรทางการเงินภายใต้สถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อบริษัทภายในระยะเวลาที่เหมาะสมเพื่อการจัดทำแผนธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้บริษัทสามารถตัดสินใจดำเนินการเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยตลาดและภาวะทางเศรษฐกิจที่ไม่คาดคิด รวมถึงนวัตกรรมใหม่ในอุตสาหกรรม และปัจจัยอื่น เช่น จำนวนประชากร กฎหมายและกฎระเบียบ ระบบสาธารณสุข และการพัฒนาด้านสังคม เป็นต้น

แผนภาพที่ ๓: แผนภาพแสดงตัวอย่างความเชื่อมโยงระหว่างความเสี่ยง กลยุทธ์ และเงินกองทุน



หมายเหตุ: ตัวอย่างข้างต้นเป็นการจำลองกระบวนการในการจัดทำ ORSA ไม่ใช่ข้อบังคับที่บริษัทต้องดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ การพิจารณาความเชื่อมโยงระหว่างความเสี่ยง กลยุทธ์ และเงินกองทุน มีความแตกต่างกันตามแนวทางการดำเนินธุรกิจ รวมถึงการตัดสินใจของผู้มีส่วนได้เสียของบริษัทเป็นสำคัญ

๖.๒ การบริหารความมั่นคงทางการเงินที่เชื่อมโยงกับกระบวนการบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน (ALM) เพื่อการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์

การบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน (ALM) เป็นกระบวนการในการกำหนด ดำเนินการ ติดตาม และปรับปรุงกลยุทธ์และการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์และหนี้สินเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการเงินในการกำหนดช่วงความเปราะบางที่ยอมรับได้และข้อจำกัดความเสี่ยงต่างๆ

ความเสี่ยงที่ครอบคลุมในการบริหารสินทรัพย์และหนี้สินแตกต่างกันไปในแต่ละบริษัท อย่างไรก็ตาม โดยปกติจะครอบคลุมความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ความเสี่ยงด้านเครดิต ความเสี่ยงด้านตลาด และความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน นอกจากนี้ ในการบริหารสินทรัพย์และหนี้สินจะพิจารณาจากการจับคู่ระยะเวลาของสินทรัพย์และหนี้สิน (duration matching of asset and liability) ของบริษัทเป็นสำคัญ รวมถึงประเภทของสินทรัพย์ลงทุน กลยุทธ์การลงทุน สภาพเศรษฐกิจ และความเสี่ยงของประเภทหนี้สิน

ทั้งนี้ โดยทั่วไปเทคนิคที่ใช้ในการคำนวณระยะเวลาของกระแสเงินสดของสินทรัพย์และหนี้สินคือวิธีการ “Modified duration” ซึ่งมีวิธีการคำนวณดังนี้

$$\text{Macaulay duration (years)} = \frac{\sum [\square \times \square \times \square \times \square]}{\sum [\square \times \square \times \square]}$$

$$\text{Modified duration (years)} = \text{Macaulay duration} * \square$$

โดย $\square$ = ปีของกระแสเงินสด

$\square$ = ปัจจัยการคิดลดเพื่อสะท้อนมูลค่าเงินตามเวลา

$\square \times \square$ = กระแสเงินสดของสินทรัพย์หรือหนี้สิน

๗. กรอบระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (risk appetite framework)

“ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (risk appetite)” หมายความว่า ระดับความเสี่ยงในภาพรวมที่บริษัทเต็มใจยอมรับเพื่อให้บรรลุภารกิจ วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายทางธุรกิจ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับวัฒนธรรมองค์กร ศักยภาพของบริษัท ความสามารถในการรับความเสี่ยง และกลยุทธ์ของบริษัท ทั้งนี้ การพิจารณาระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้สามารถทำได้ทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ และมักจะแสดงเป็นผลลัพธ์ของระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้และ/หรือที่ยอมรับไม่ได้

“ดัชนีชี้วัดความเสี่ยง (key risk indicator)” หมายความว่า ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงสถานะหรือแนวโน้มของความเสี่ยง และสามารถใช้เป็นสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าหากมีความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นในด้านต่างๆ ในบริษัท บางกรณีอาจแสดงในรูปแบบอัตราส่วนที่สำคัญเพื่อให้ฝ่ายบริหารของบริษัทใช้เป็นตัวชี้วัดในการติดตามความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง รวมถึงโอกาสที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงในอนาคต

“ทะเบียนความเสี่ยง (risk register)” หมายความว่า ตารางที่แสดงข้อมูลความเสี่ยงที่บริษัทเผชิญอยู่ อย่างน้อย ได้แก่ เหตุการณ์ความเสี่ยง สาเหตุของความเสี่ยง ประเภทความเสี่ยง เจ้าของความเสี่ยง ดัชนีชี้วัดความเสี่ยง มาตรการจัดการความเสี่ยงที่ใช้ในปัจจุบัน และมาตรการติดตามความเสี่ยง

“ช่วงความเปราะบางที่ยอมรับได้ (risk tolerance)” หมายความว่า ระดับความเสี่ยงที่กำหนดย่อยลงมาจากระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ เพื่อกำหนดกรอบในการดำเนินงานเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ โดยอาจกำหนดย่อยลงมาตามสายธุรกิจ ประเภทความเสี่ยง สายผลิตภัณฑ์ หรือกิจกรรมหลักตามความเหมาะสม

“ขีดจำกัดความเสี่ยง (risk limit)” หมายความว่า เกณฑ์ที่ระบุไว้สำหรับดัชนีชี้วัดความเสี่ยง โดยการกำหนดขีดจำกัดความเสี่ยงจะช่วยให้บริษัทสามารถติดตามความเสี่ยงให้อยู่ภายในช่วงความเปราะบางที่ยอมรับได้ และระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ทั้งนี้ ขีดจำกัดความเสี่ยงสามารถกำหนดได้จากข้อมูลในอดีต กฎระเบียบข้อบังคับ และการตัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญ

๗.๑ คณะกรรมการบริษัทและผู้บริหารมีหน้าที่กำหนดทิศทางในการจัดทำกรอบระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของกรอบการบริหารความเสี่ยง ทั้งนี้ ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ควรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ด้านกลยุทธ์ที่คณะกรรมการบริษัทกำหนด

๗.๒ การจัดทำกรอบระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ต้องพิจารณาถึงเรื่องต่อไปนี้

- ๑) แผนธุรกิจ และผลการทดสอบภาวะวิกฤต
- ๒) การระบุความเสี่ยงที่บริษัทเต็มใจยอมรับ และไม่เต็มใจยอมรับ
- ๓) ช่วงความเปราะบางที่ยอมรับได้ตามความเสี่ยงที่ระบุไว้
- ๔) การใช้ดัชนีชี้วัดความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง ในการติดตามความเสี่ยงที่สำคัญทั้งหมด
- ๕) การสื่อสารกรอบระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อให้เกิดความเข้าใจ

ตรงกันทั่วทั้งองค์กร

๗.๓ หากกิจกรรมใดมีความเสี่ยงเกินกว่าระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ หรือเกินกว่าช่วงความเปราะบางที่ยอมรับได้ บริษัทจะต้องเสนอการละเมิดดังกล่าวต่อคณะกรรมการบริษัทเพื่อพิจารณาอนุมัติการดำเนินการ รวมถึงพิจารณาความจำเป็นในการทบทวนระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้หรือหรือช่วงความเปราะบางที่ยอมรับได้ของบริษัท เพื่อให้บริษัทสามารถดำเนินการที่เหมาะสมตามที่ได้รับอนุมัติต่อไป

๗.๔ บริษัทควรจัดทำดัชนีชี้วัดความเสี่ยงที่สอดคล้องกับนโยบายการบริหารความเสี่ยงและกลยุทธ์ทางธุรกิจ ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และช่วงความเปราะบางที่ยอมรับได้ของบริษัท ซึ่งมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑) ช่วยคาดการณ์เหตุการณ์ที่เป็นไปได้ในอนาคต เพื่อให้บริษัทสามารถหลีกเลี่ยงหรือลดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

๒) ช่วยให้บริษัทสามารถระบุจุดอ่อนของกระบวนการการควบคุมได้ดียิ่งขึ้น

๓) ช่วยให้บริษัทสามารถติดตามความเสี่ยงหลักที่เผชิญอยู่ รวมถึงทำให้เกิดการสื่อสารระหว่างคณะกรรมการบริษัทและหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง

๘. ความเสี่ยงภัยและการระบุความเสี่ยง (risk exposure and risk identification)

“ความเสี่ยง (risk)” หมายความว่า ความเป็นไปได้ของการเกิดความเสียหายหรือความล้มเหลวในการบรรลุเป้าหมายธุรกิจที่วางไว้ได้ซึ่งอาจมีสาเหตุจากเหตุการณ์ภายในหรือเหตุการณ์ภายนอก โดยบริษัทควรพิจารณาความเสี่ยงดังต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

(ก) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (strategic risk) หมายความว่า รวมถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดนโยบาย แผนกลยุทธ์ แผนการดำเนินงาน และการนำไปปฏิบัติอย่างไม่เหมาะสม หรือไม่สอดคล้องกับปัจจัยภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกซึ่งรวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เทคโนโลยี และความคาดหวังของสาธารณชน

(ข) ความเสี่ยงด้านประกันภัย (insurance risk) หมายความว่า รวมถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของค่า ความรุนแรง และเวลาที่เกิดความเสียหายที่เบี่ยงเบนจากสมมติฐานที่ใช้ในการกำหนดเบี้ยประกันภัย การคำนวณสำรองประกันภัย และการพิจารณารับประกันภัย

(ค) ความเสี่ยงด้านตลาด (market risk) หมายความว่า รวมถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ราคาของสินทรัพย์ที่ลงทุนราคาตราสารในตลาดเงินตลาดทุน และราคาสินค้าโภคภัณฑ์

(ง) ความเสี่ยงด้านเครดิต (credit risk) หมายความว่า รวมถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากคู่สัญญาไม่สามารถปฏิบัติตามภาระที่ได้ตกลงไว้กับบริษัท รวมถึงโอกาสที่คู่สัญญาจะถูกปรับลดอันดับความเสี่ยงด้านเครดิต

(จ) ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (liquidity risk) หมายความว่า รวมถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการที่บริษัทไม่สามารถชำระหนี้สินและภาระผูกพันเมื่อถึงกำหนด เนื่องจากไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสดได้ หรือไม่สามารถจัดหาเงินทุนได้เพียงพอ หรือสามารถจัดหาเงินมาชำระได้แต่ด้วยต้นทุนที่สูงเกินกว่าที่จะยอมรับได้

(ฉ) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (operational risk) หมายความว่า รวมถึง ความเสี่ยงที่จะเกิดความเสียหายอันเนื่องมาจากการขาดการกำกับดูแลกิจการที่ดี ขาดธรรมาภิบาลในองค์กร หรือขาดการควบคุมที่ดีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการปฏิบัติงานภายใน บุคลากร ระบบงาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ความปลอดภัยของข้อมูล หรือเหตุการณ์ภายนอก

(ช) ความเสี่ยงด้านชื่อเสียง (reputation risk) หมายความว่า รวมถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากความเสียหายต่อบริษัทอันเนื่องมาจากการเสื่อมเสียชื่อเสียงเนื่องจากลูกค้า คู่ค้า ผู้ถือหุ้น และ/หรือหน่วยงานกำกับดูแล ที่มีมุมมองภาพลักษณ์ต่อบริษัทในแง่ลบ

(ซ) ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (information technology risk) หมายความว่า รวมถึง ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อระบบหรือการปฏิบัติงานของบริษัท รวมถึงความเสี่ยงที่เกิดจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ (cyber threat)

(ฌ) ความเสี่ยงด้านมหันตภัย (catastrophe risk) หมายความว่า รวมถึง ความเสี่ยงที่เหตุการณ์หนึ่ง หรือ เหตุการณ์ต่อเนื่องที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งก่อให้เกิดการจ่ายค่าสินไหมทดแทนจริงเบี่ยงเบนไปจากค่าสินไหมทดแทนที่ได้มีการคาดการณ์ไว้อย่างมาก

(ญ) ความเสี่ยงภายในกลุ่มธุรกิจ (group risk) หมายความว่ารวมถึง ความเสี่ยงที่บริษัทอาจได้รับผลกระทบเชิงลบจากเหตุการณ์ (ทั้งที่เป็นทางการเงินและที่ไม่ใช่ทางการเงิน) จากธุรกิจในกลุ่มเดียวกัน นอกจากนี้ยังรวมถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากความมั่นคงทางการเงินของกลุ่มธุรกิจทั้งหมดหรือบริษัทภายในกลุ่มธุรกิจซึ่งได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ของธุรกิจใดธุรกิจหนึ่ง ซึ่งเป็นทั้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในกลุ่มธุรกิจเองหรือ เหตุการณ์ภายนอกที่กระทบต่อกลุ่มธุรกิจ

(ฎ) ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นใหม่ (emerging risk) หมายความว่ารวมถึง ความเสี่ยงที่อาจเกิดใหม่เป็นความสูญเสียที่อาจไม่เคยปรากฏขึ้นหรือไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน และเป็นความเสี่ยงที่ยากต่อการประมาณการทั้งในเชิงโอกาส การเกิดและความรุนแรงในการเกิด เนื่องจากความไม่แน่นอนและการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยแวดล้อม อาทิ การเมือง กฎหมาย สังคม เทคโนโลยี สภาพแวดล้อมทางกายภาพ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ

“ความเสี่ยงภัย (risk exposure)” หมายความว่า มูลค่าที่วัดจากความน่าจะเป็นในการเกิดเหตุการณ์ กับผลกระทบจากเหตุการณ์ความเสี่ยงนั้น ซึ่งการวิเคราะห์ความเสี่ยงภัยมักจะมีการจัดอันดับความเสี่ยงตามความน่าจะเป็นของการเกิดความเสียหาย (likelihood) และมูลค่าความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น (potential loss)

๘.๑ การประเมินความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยง (interdependencies of the risks) ช่วยให้บริษัทสามารถระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของการกำกับดูแล การดำเนินธุรกิจ และการควบคุมการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังช่วยให้บริษัทออกแบบการทดสอบภาวะวิกฤต และการวิเคราะห์สถานการณ์ได้ดียิ่งขึ้น โดยบริษัทอาจพิจารณาความสัมพันธ์ภายในระหว่างประเภทความเสี่ยงได้ดังนี้

- ๑) ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ที่รุนแรง
- ๒) การกระจายความเสี่ยงภายในความเสี่ยงประเภทเดียวกัน และระหว่างประเภทความเสี่ยง
- ๓) การประเมินความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอก ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อบริษัทอย่างมีนัยสำคัญ

๘.๒ สำหรับความเสี่ยงบางประเภท เช่น ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ ความเสี่ยงด้านชื่อเสียง หรือความเสี่ยงจากกลุ่มธุรกิจ บริษัทอาจไม่สามารถทำการประเมินความเสี่ยงในเชิงปริมาณได้ ดังนั้น บริษัทควรจัดให้มีการประเมินความเสี่ยงเชิงคุณภาพที่เหมาะสม และควรมีรายละเอียดอย่างเพียงพอเพื่อใช้ในการบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ โดยพิจารณาจากรายละเอียดดังนี้

- ๑) คำอธิบายรายละเอียดของความเสี่ยง สาเหตุ และผลกระทบของความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นต่อบริษัท
- ๒) วิธีการประเมินความเสี่ยง และการวิเคราะห์สถานการณ์
- ๓) การจัดอันดับของความเสี่ยงจากโอกาสและผลกระทบที่เกิดจากความเสี่ยง
- ๔) รายละเอียดของวิธีในการจัดการกับความเสี่ยงที่สำคัญทั้งหมด ซึ่งรวมถึงแผนการดำเนินการของผู้บริหารในการจัดการกับความเสี่ยงที่ไม่สามารถประเมินหรือยากต่อการประเมินเป็นเชิงปริมาณ

๘.๓ บริษัทต้องมั่นใจว่าบริษัทมีการควบคุมเพื่อบรรเทาความเสี่ยงสำคัญที่ได้รับไว้อย่างเหมาะสม โดยบริษัทอาจกำหนดมาตรการเพื่อควบคุมและบรรเทาความเสี่ยงได้ดังนี้

- ๑) ลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้โดยกำหนดการควบคุมภายในที่เหมาะสม
- ๒) โอนความเสี่ยงให้กับบุคคลภายนอก ผ่านการประกันภัยต่อหรือวิธีการอื่น
- ๓) หยุดหรือเปลี่ยนกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง ในกรณีที่ความเสี่ยงไม่สอดคล้องกับระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ของบริษัท และไม่สามารถควบคุม จำกัด หรือโอนความเสี่ยงได้

๙. เงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้ (capital requirement)

การกำหนดเงินกองทุนทางเศรษฐศาสตร์จะช่วยให้บริษัทสามารถประเมินระดับเงินกองทุนที่เหมาะสม และช่วยในการตัดสินใจว่าความเสี่ยงใดที่บริษัทสามารถยอมรับได้หรือความเสี่ยงใดที่ต้องมีการถ่ายโอนความเสี่ยงออกจากบริษัท

ความแตกต่างที่สำคัญระหว่างเงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้ตามกฎหมายกับเงินกองทุนทางเศรษฐศาสตร์คือ เงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้ตามกฎหมายจะสะท้อนถึงค่าความเสี่ยงที่ประเมินบนพื้นฐานของข้อมูลอุตสาหกรรม ซึ่งกำหนดโดยสำนักงาน ในขณะที่เงินกองทุนทางเศรษฐศาสตร์จะสะท้อนถึงลักษณะความเสี่ยงและค่าความเสี่ยงของแต่ละบริษัทเป็นการเฉพาะ

๑๐. การทดสอบภาวะวิกฤต การวิเคราะห์สถานการณ์ และการวิเคราะห์ความต่อเนื่อง (stress testing, scenario analysis and continuity analysis)

“การทดสอบภาวะวิกฤต (stress testing)” หมายความว่า การวัดผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงที่ไม่พึงประสงค์ของปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งหรือหลายปัจจัยรวมกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อฐานะทางการเงินของบริษัท

“การวิเคราะห์สถานการณ์ (scenario test)” หมายความว่า การวิเคราะห์สถานการณ์ที่คำนึงถึงผลกระทบของสถานการณ์ที่สะท้อนถึงเหตุการณ์ในอดีต โดยนำมาวิเคราะห์ตามสถานะในปัจจุบัน การวิเคราะห์สถานการณ์อาจจัดทำโดยใช้รูปแบบสถานการณ์ต่างๆที่เป็นไปได้ (range of scenarios) ซึ่งอาจจะระบุไว้เป็นการเฉพาะเจาะจง (deterministically) หรือเป็นการกำหนดสถานการณ์แบบสุ่ม (stochastically) โดยใช้แบบจำลองเพื่อสร้างสถานการณ์ที่เป็นไปได้ เพื่อการวิเคราะห์ผลลัพธ์ในรูปแบบการแจกแจงทางสถิติ (statistical distributions)

๑๐.๑ การทดสอบภาวะวิกฤตเป็นส่วนหนึ่งของกรอบการบริหารความเสี่ยง ERM และ ORSA ซึ่งทำให้เกิดความเชื่อมโยงกันระหว่างระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ แผนธุรกิจ และการบริหารเงินกองทุนของบริษัท นอกจากนี้ บริษัทควรวิเคราะห์ความสามารถในการดำเนินธุรกิจโดยพิจารณาจากทรัพยากรทางการเงินและความสามารถในการดำเนินธุรกิจให้กลับสู่ภาวะปกติ และควรมีการรายงานผลการทดสอบภาวะวิกฤตต่อคณะกรรมการบริษัท และผู้บริหารของบริษัทเพื่อทำการอนุมัติและกำหนดมาตรการแก้ไขสถานการณ์ภายใต้ภาวะวิกฤตอย่างเหมาะสม

๑๐.๒ ในสถานการณ์ที่อัตราส่วนความพอเพียงของเงินกองทุนลดลงต่ำกว่าอัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุนภายใน บริษัทต้องนำเสนอแผนการดำเนินการไว้เป็นส่วนหนึ่งของการทดสอบภาวะวิกฤต โดยมีข้อพิจารณา ดังนี้

๑) ให้บริษัทประเมินแผนการดำเนินการทั้งหมด รวมถึงผลกระทบทางการเงิน และทำให้มั่นใจว่าแผนการดำเนินการที่นำเสนอสำหรับการทดสอบภาวะวิกฤตและการคาดการณ์ทางธุรกิจมีความเหมาะสมเป็นไปได้

๒) แผนการดำเนินการควรระบุระยะเวลาในการดำเนินการอย่างเหมาะสม และกำหนดผู้รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน

๓) แผนการดำเนินการควรคำนึงถึงเงินกองทุนทางเศรษฐศาสตร์ (ถ้ามี) การดำรงเงินกองทุนตามกฎหมาย และแหล่งที่มาของเงินทุน

๔) ควรมีการสื่อสาร ติดตามการดำเนินการ และรายงานต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงได้รับทราบ

๑๑. การประเมินความมั่นคงทางการเงิน (solvency assessment) และการบริหารเงินกองทุน (capital management)

“การบริหารเงินกองทุน” หมายความว่า กระบวนการที่บริษัทประเมินความสามารถของบริษัทในการดำเนินธุรกิจ การบริหารความเสี่ยงและแหล่งของเงินทุนที่จำเป็นตลอดระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งยาวนานกว่าระยะเวลาที่ใช้ในการคำนวณเงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้ตามกฎหมาย

๑๑.๑ บริษัทต้องมั่นใจว่าการแบ่งประเภทเงินกองทุนที่สามารถนำมาใช้ได้และการประเมินเงินกองทุนที่สามารถนำมาใช้ได้มีความเหมาะสมและเพียงพอต่อเงินกองทุนทางเศรษฐศาสตร์ (ถ้ามี) และเงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้ตามกฎหมาย ทั้งนี้ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องการเพิ่มเงินกองทุนเร่งด่วน บริษัทต้องสามารถแสดงหลักฐานต่อสำนักงานว่าบริษัทมีกลไกควบคุมเพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวสามารถปฏิบัติได้จริง

๑๑.๒ ในกรณีที่บริษัทมีผลการดำเนินงานขาดทุน บริษัทอาจต้องเพิ่มทุนเพื่อให้สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้โดยมีเงินกองทุนเพียงพอตามที่กฎหมายกำหนดไว้และรักษาไว้ซึ่งกลยุทธ์ทางธุรกิจ อย่างไรก็ตาม บริษัทไม่ควรสันนิษฐานว่า จะสามารถหาเงินกองทุนพร้อมใช้ได้เมื่อถึงเวลาที่จำเป็น ดังนั้น บริษัทจึงต้องมีการวางแผนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนไว้ล่วงหน้าไว้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารเงินกองทุน

๑๑.๓ ในกรณีที่บริษัทเป็นสมาชิกของกลุ่มธุรกิจ บริษัทต้องพิจารณาลักษณะเฉพาะและข้อจำกัดต่างๆ ของความเป็นสมาชิกในกลุ่มธุรกิจนั้นในการประเมินความมั่นคงทางการเงินและความเพียงพอของเงินกองทุน เช่น การทดแทนถ่ายโอนของเงินกองทุน (fungibility) เป็นต้น นอกจากนี้ บริษัทต้องวิเคราะห์การสนับสนุนทางการเงินจากกลุ่มธุรกิจ และความสามารถในการนำเงินกองทุนมาใช้ในสถานการณ์ที่ไม่พึงประสงค์

ทั้งนี้ กลุ่มธุรกิจ หมายความว่า บริษัทที่เข้าข่ายเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

ก) บริษัทมีผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ซึ่งอาจเป็นบริษัทประกันภัยหรือไม่เป็นบริษัทประกันภัยในประเทศไทยหรือต่างประเทศ

ข) บริษัทเป็นเจ้าของนิติบุคคลอื่นซึ่งอาจเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันภัย และอาจมีถิ่นฐานอยู่ในประเทศไทยหรือต่างประเทศ

๑๒. การประเมินความถูกต้องของกรอบการบริหารความเสี่ยง (assessment on the accuracy of ORSA and ERM framework)

บริษัทต้องประเมินความถูกต้องของกรอบ ORSA และ ERM และจัดทำเอกสารที่มีรายละเอียดของเหตุผลที่มา การคำนวณ และแผนการดำเนินการ อันเป็นผลจากการประเมินกรอบการดำเนินงานเทียบกับประสบการณ์จริง ทั้งนี้ การประเมินความถูกต้องของกรอบการบริหารความเสี่ยงควรพิจารณารายละเอียดดังนี้

๑) การเปรียบเทียบประสบการณ์จริง (รวมถึงการกำหนดความเพียงพอของเงินกองทุน) กับการประมาณการในปีที่ผ่านมา

๒) ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของสมมติฐานที่ใช้ในการประมาณการในปัจจุบันโดยพิจารณาจากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต

๓) ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการในระยะเวลาที่ผ่านมาเทียบกับข้อเสนอแนะที่ระบุอยู่ในรายงาน ORSA ครั้งก่อน

๔) บทสรุปของผลการตรวจสอบภายในและภายนอกจากผู้ตรวจสอบอิสระเกี่ยวกับรายงาน ORSA (ถ้ามี)

๕) การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในกระบวนการ ORSA ระหว่างปี และการวิเคราะห์ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

๖) ข้อจำกัดและความน่าเชื่อถือของกรอบ ORSA และ ERM